

Četrtek, 10. marec 2011

Južno sosedstvo, zlasti Libija, vključno s humanitarnimi vidiki

P7_TA(2011)0095

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. marca 2011 o južnem sosedstvu, zlasti Libiji

(2012/C 199 E/18)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju resolucije generalne skupščine Združenih narodov z dne 1. marca 2011, s katero je bilo soglasno preklicano članstvo Libije v Svetu Združenih narodov za človekove pravice,
 - ob upoštevanju resolucije varnostnega sveta Združenih narodov št. 1970/2011 z dne 26. februarja 2011,
 - ob upoštevanju sklepa Sveta z dne 28. februarja 2011 o izvrševanju resolucije varnostnega sveta Združenih narodov in uvedbi dodatnih omejevalnih ukrepov proti odgovornim za izbruh nasilja nad civilnim prebivalstvom v Libiji,
 - ob upoštevanju resolucije Sveta Združenih narodov za človekove pravice S-15/2, ki je bila sprejeta 25. februarja 2011,
 - ob upoštevanju prekinitve pogajanj o okvirnem sporazumu med EU in Libijo 22. februarja 2011,
 - ob upoštevanju nedavnih izjav o Libiji in severni Afriki visoke predstavnice Catherine Ashton,
 - ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Libiji, zlasti resolucije z dne 17. junija 2010 o usmrtnih v Libiji ⁽¹⁾, ter svojega priporočila z dne 20. januarja 2011 o kritičnih razmerah glede pogajanj o okvirnem sporazumu med EU in Libijo ⁽²⁾,
 - ob upoštevanju Ženevske konvencije z dne 28. julija 1951 in protokola k tej konvenciji o statusu beguncev, sprejetega 31. januarja 1967,
 - ob upoštevanju Afriške listine o človekovih pravicah in pravicah ljudstev ter protokola o ustanovitvi Afriškega sodišča za človekove pravice in pravice ljudstev, ki ju je Libija ratificirala 26. marca 1987 oziroma 19. novembra 2003,
 - ob upoštevanju člena 110(4) Poslovnika,
- A. ker so nedavne demonstracije v številnih arabskih državah v severni Afriki in na Bližnjem vzhodu pozvale h koncu avtoritarnih režimov in k političnim, gospodarskim in socialnim reformam ter k svobodi, demokraciji in boljšim življenjskim razmeram za ljudi; ker so množični protesti v številnih arabskih državah pokazali, da nedemokratični in avtoritarni režimi ne morejo zagotoviti verodostojne stabilnosti in da so demokratične vrednote ključne za gospodarska in politična partnerstva,
- B. ker so protesti proti libijskemu režimu začeli v mestu Bengazi 15. februarja 2011 in so se nato razširili po vsej državi ter dosegli Al Bajdo, Alkubo, Darnah in Az Zintan, protestniki pa so prevzeli nadzor nad številnimi mesti, zlasti v vzhodni Libiji,

⁽¹⁾ Sprejeta besedila, P7_TA(2010)0246.

⁽²⁾ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0020.

Četrtek, 10. marec 2011

- C. ker so bili protestniki tarče napadov Gadafijevega režima, kakršnih še ni bilo, Gadafi pa je uporabil libijske oborožene sile, milice, plačance in tuje borce za nasilno zatiranje protestov, vključno z vsesplošno uporabo brzostrelk, ostrostrelcev in vojaških letal proti civilistom; ker je to povzročilo strmo naraščanje smrtnih žrtev ter visoko število ranjenih in aretiranih ljudi,
- D. ker zaradi nasilnega in surovega odziva režima proti libijskemu prebivalstvu ni prebegnilo le mnogo vojakov, temveč so s položaja odstopili tudi nekateri člani režima,
- E. ker je po podatkih visokega komisarja Združenih narodov za begunce v zadnjih dneh več kot 200 000 oseb pobegnilo iz Libije v sosednje Tunizijo, Egipt in Niger, na sto tisoče beguncev in tujih delavcev pa skuša v dramatičnih razmerah pobegniti pred konfliktom ali zapustiti Libijo; ker to povzroča humanitarno krizo, ki zahteva hiter odziv EU,
- F. ker je generalna skupščina ZN, potem ko je Svet ZN za človekove pravice na 15. posebnem zasedanju 25. februarja 2011 soglasno sprejel resolucijo o položaju človekovih pravic v Libiji, v kateri je obsodil odvratne in sistematčne kršitve človekovih pravic v Libiji ter poudaril, da utegnejo nekatere od njih pomeniti tudi zločin zoper človečnost, 2. marca 2011 v skladu s priporočili sveta sklenila zamrzniti članstvo Libije v Svetu ZN za človekove pravice,
- G. ker je kot odgovor na resolucijo varnostnega sveta Združenih narodov o Libiji z dne 26. februarja 2011, ki določa, da bi bilo treba zadevo predati Mednarodnemu kazenskemu sodišču, tožilec Mednarodnega kazenskega sodišča 3. marca 2011 začel preiskavo domnevnih zločinov zoper človečnost, storjenih v Libiji, tudi zločinov, ki naj bi jih zagrešili Moamer Gadafi in člani režima; ker resolucija varnostnega sveta Združenih narodov iz leta 1970 državi nalaga embargo na orožje, družini Gadafi in režimu pa prepoveduje potovanja in jim zamrzuje sredstva, hkrati pa vsem državam članicam Združenih narodov dovoljuje, da zasežejo in odstranijo prepovedano z vojsko povezano opremo,
- H. ker sklep Sveta z dne 28. februarja 2011 nalaga dodatne omejevalne ukrepe zoper odgovorne, ki so z nasiljem zatrli upor civilnega prebivalstva v Libiji, predvsem prepoved izdajanja vizumov in zamrznitev sredstev, s čimer se izvaja resolucija varnostnega sveta Združenih narodov o Libiji z dne 26. februarja 2011,
- I. ker so od začetka upora številni svetovni voditelji večkrat pozvali polkovnika Gadafija, naj odstopi,
- J. ker je Arabska liga 22. februarja 2011 suspendirala Libijo, njen generalni sekretar pa je 3. marca 2011 izjavil, da bi v primeru nadaljevanja bojev v Libiji Arabska liga v sodelovanju z Afriško unijo lahko podprla območje prepovedi letenja v Libiji,
- K. ker je v izjavi s 5. marca 2011 začasni prehodni nacionalni svet pozval mednarodno skupnost, naj izpolni svoje obveznosti za zaščito libijskega prebivalstva pred nadaljnjim genocidom in zločini zoper človečnost brez neposrednega vojaškega posredovanja na libijskem ozemlju,
- L. ker je EU 22. februarja 2011 prekinila tekoča pogajanja o okvirnem sporazumu med EU in Libijo ter vse pogodbe o sodelovanju z Libijo,
- M. ker ima EU izjemen interes za demokratično, stabilno, uspešno in mirno severno Afriko; ker nedavni dogodki v Libiji, Egiptu in Tuniziji poudarjajo nujnost pregleda zunanje politike EU do sredozemske regije,

Četrtek, 10. marec 2011

- N. ker se pričakuje, da bodo na izrednem zasedanju Evropskega sveta v petek, 11. marca 2011, natančno preučili poročilo visoke predstavnice in Komisije o hitri prilagoditvi instrumentov EU ter poročilo visoke predstavnice o podpori procesoma tranzicije in preoblikovanja,
1. izraža svojo solidarnost libijskemu ljudstvu, zlasti libijski mladini, ki je bila gonilna sila za demokracijo in spremembo režima, pozdravlja njihov pogum in odločnost ter podpira njihove upravičene demokratične, gospodarske in socialne težnje;
 2. najostreje obsoja očitno in sistematično kršenje človekovih pravic v Libiji, zlasti pa nasilno zatiranje miroljubnih protestnikov, ki se zavzemajo za demokracijo, novinarjev in zagovornikov človekovih pravic s strani Gadafijevega režima; obžaluje posledično znatno izgubo življenj in veliko število ranjenih; izraža sožalje družinam žrtev; obsoja spodbujanje sovražstva zoper civilno prebivalstvo, ki sta ga na najvišja predstavnika režima Moamer Gadafi in njegov sin Saif al Islam izrecno izražala v svojih izjavah;
 3. poziva k takojšnjemu koncu surovega diktatorskega režima polkovnika Gadafija in ga poziva, naj nemudoma odstopi ter tako prepreči dodatno prelivanje krvi in omogoči mirno politično tranzicijo; poziva libijske oblasti, naj nemudoma ustavijo nasilje in omogočijo mirno reševanje razmer v skladu z upravičenimi pričakovanji libijskega ljudstva; poziva libijske oblasti, naj spoštujejo človekove pravice in mednarodno humanitarno pravo, naj odpravijo vse omejitve svobode izražanja, kar vključuje tudi internet, in naj takoj omogočijo vstop v državo neodvisnim opazovalcem človekovih pravic in tujim medijem;
 4. v celoti podpira resolucijo varnostnega sveta Združenih narodov št. 1970, ki obsoja odvratne in sistematične kršitve človekovih pravic v Libiji, in poziva k temu, da bi bila zadeva predana Mednarodnemu kazenskemu sodišču, obenem pa državi nalaga embargo na orožje, družini Moamerja Gadafija izreka prepoved potovanja in zamrzuje njihova sredstva; poudarja, da so storilci napadov na civiliste osebno kazensko odgovorni po mednarodnem pravu, da jim je treba soditi in da ne smejo ostati nekaznovani; močno podpira odločitev tožilca Mednarodnega kazenskega sodišča, ki je začel preiskavo domnevnih zločinov zoper človečnost, ki naj bi jih zagrešili Moamer Gadafi in člani njegovega režima;
 5. ugotavlja, da je EU prva začela izvajati sankcije, ki jih je naložil varnostni svet Združenih narodov, in da jih ukrepi EU presegajo ter uvajajo posebne sankcije; pozdravlja sklep Sveta o prepovedi trgovanja z Libijo z opremo, ki bi lahko bila uporabljena za notranje zatiranje, ter razširitev seznama oseb, za katere veljata zamrznitev premoženja in prepoved potovanja; poziva, naj se stalno ocenjuje učinkovitost sankcij;
 6. poudarja, da morajo vsi ukrepi obsegati celotno libijsko premoženje, vključno z državnimi premoženjskimi skladi, s katerimi upravlja libijski organ za naložbe; poziva k temu, da bi zamrznitev sredstev vključevala zaslužek od prodaje nafte in zemeljskega plina; poziva Svet in države članice, naj razkrijejo vse podatke o zamrznjenih sredstvih; v zvezi s tem pozdravlja razprave o dodatnih sankcijah EU, ki bi vključevale tudi zamrznitev premoženja libijskih družb, povezanih z Gadafijevim režimom;
 7. je zadovoljen, da je Svet 28. februarja 2011 sklenil prepovedati dobavo orožja, streliva in podobne opreme v Libijo; v zvezi s tem poziva Svet, naj preveri, ali je prišlo do kršitev Kodeksa ravnanja EU glede izvoza orožja, ter sprejme stroge ukrepe, da ga bodo vse države članice v celoti spoštovale; poziva visoko predstavnicu, naj preuči možnost zagotavljanja spoštovanja embarga z uporabo zračnih in pomorskih sredstev skupne varnostne in obrambne politike;
 8. v celoti podpira odločitev Sveta Združenih narodov za človekove pravice, da se v Libijo pošlje neodvisna mednarodna preiskovalna komisija, ki bi preučila kršitve mednarodnega humanitarnega prava, in odločitev generalne skupščine Združenih narodov z dne 2. marca 2011 o zamrznitvi članstva Libije v Svetu Združenih narodov za človekove pravice;

Četrtek, 10. marec 2011

9. poziva EU in mednarodno skupnost, naj sprejmeta vse možne ukrepe za popolno osamitev Gadafija in njegovega režima v nacionalnem in mednarodnem okviru;

10. poudarja, da morajo EU in njene države članice spoštovati odgovornost za zaščito, da bi rešile libijske državljane pred obsežnimi oboroženimi napadi; poudarja, da torej ni mogoče izključiti nobene od možnosti, ki jih določa listina Združenih narodov; poziva visoko predstavnico in države članice, naj bodo pripravljene na odločitev varnostnega sveta Združenih narodov o nadaljnjih ukrepih, vključno z možnostjo območja prepovedi preletov, katerega namen bi bilo preprečiti režimu, da napade civilno prebivalstvo; poudarja, da morajo biti vsi ukrepi, ki jih izvršijo EU in njene države članice, v skladu z mandatom Združenih narodov in biti usklajeni z Arabsko ligo in Afriško unijo; spodbuja obe organizaciji k usmerjanju mednarodnih prizadevanj;

11. poziva podpredsednico Komisije/ visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj vzpostavi odnose z začasnim prehodnim nacionalnim svetom in prične postopek, s katerim bi ti odnosi postali uradni, da bi se spodbudil prehod k demokraciji, zagotovila udeležbo širokega obsega predstavnikov libijske družbe in vključevanje žensk in manjšin v tranzicijski proces, ter naj začasnemu prehodnemu nacionalnemu svetu ponudi podporo v osvobojenem območju, da bi priskočili na pomoč prebivalstvu in potešili njihove osnovne humanitarne potrebe, vključno z zdravniško pomočjo;

12. poziva EU, naj prispeva k demokratičnim reformam in vzpostavitvi institucij pravne države v Libiji, tako da zagotovi pomoč za razvoj svobodnih medijev in neodvisnih organizacij civilne družbe, zlasti demokratičnih političnih strank, da bi v prihodnosti zagotovili izvedbo demokratičnih volitev;

13. je zelo zaskrbljen zaradi širjenja humanitarne krize, saj poskuša več kot 200 000 migrantov pobegniti pred nasiljem iz Libije, pri čemer jih je veliko obtičalo na meji med Libijo in Tunizijo, drugi pa ostajajo v begunskih taboriščih v Tuniziji, Egiptu in Nigru; poziva sedanje in prihodnje libijske oblasti, naj humanitarnim organizacijam omogočijo vstop v državo in zagotovijo varnost humanitarnega osebja;

14. spodbuja Svet, Komisijo in visoko predstavnico, naj dajo na razpolago vse finančne in človeške vire, ki so potrebni za podporo obsežni mednarodni humanitarni operaciji in ki bodo v pomoč visokemu komisarju Združenih narodov za begunce ter drugim pomembnim humanitarnim agencijam pri nudenju zaščite in nujne pomoči vsem, ki to potrebujejo; pozdravlja do zdaj sprejete ukrepe in zagotovljena sredstva s strani komisarke Georgieve in oddelka ECHO, prav tako pozdravlja humanitarno pomoč, ki so jo zagotovile nekatere države članice za reševanje tega izziva; poziva EU in države članice, naj zagotovijo zračni in pomorski prevoz za pomoč pri vračanju v domovino ali preselitev migrantov, prosilcev za azil in beguncev iz Libije v skladu z mednarodnim pravom in ustrezno zakonodajo Evropske unije, ter zagotovijo finančno pomoč kot odziv na skupen poziv visokega komisarja Združenih narodov za begunce in Mednarodne organizacije za migracije z dne 3. marca 2011;

15. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo pripravljene vsi potrebni ukrepi, vključno z ustreznimi finančnimi, humanitarnimi in tehničnimi viri, da se zagotovi ustrezno odzivanje EU na morebitno množično preseljevanje v skladu s členom 80 PDEU;

16. opominja, da so v skupni strategiji Afrika-EU za leto 2007 afriški in evropski voditelji obljubili, da bodo sprejeli ukrepe, potrebne za zagotovitev, da se nezakonito pridobljeno premoženje, vključno z denarnimi sredstvi, razišče in vrne državam njegovega izvora; poziva države članice, naj ukrepajo temu ustrezno in v skladu z konvencijo Združenih narodov proti korupciji, da bi v prihodnosti zagotovile vračilo zamrznjenih sredstev libijskemu prebivalstvu; poudarja, da so potrebni usklajeni ukrepi EU, da bi zamrznili premoženje Gadafijeve družine in znanih družabnikov v Evropi ali evropskih finančnih institucijah, ki delujejo v davčnih oazah, za zagotovitev, da banke EU spoštujejo zahteve primerne skrbnosti glede vseh morebitnih nezakonitih sredstev, nakazanih iz Libije;

Četrtek, 10. marec 2011

17. poudarja, da so dejavnosti plačancev grožnja mednarodnemu miru in varnosti ter zločin zoper človečnost, zaradi česar jih je treba zaustaviti; poziva Svet in visoko predstavnico, naj odločno opozorita vse vlade, naj ne pošiljajo plačancev, vojaškega osebja ali opreme v podporo zatiranju libijskega prebivalstva, ki ga izvaja Gadafijev režim;

18. pozdravlja sklic izrednega srečanja Evropskega sveta o razvoju dogodkov v Libiji in južnem sosedstvu, ki bo 11. marca 2011; poziva visoko predstavnico in države članice, naj oblikujejo celovito in dosledno strategijo za humanitarno in politično odzivanje na razmere v Libiji;

19. poziva visoko predstavnico, naj začne priprave za sodelovanje EU pri južnem sosedstvu in zagotavljanje podpore zanj, zlasti pri razvoju pravne države, dobrega upravljanja ter ustavnih in volilnih pogojev za stabilno, pluralistično in miroljubno demokracijo v tej regiji; poziva visoko predstavnico, naj v celoti izkoristi vse ustrezne zunanje finančne instrumente EU;

20. meni, da so revolucionarne spremembe v severni Afriki in na Bližnjem vzhodu jasno pokazale, da bosta pozitivni vpliv in dolgoročna verodostojnost EU v tej regiji odvisna od njene zmožnosti za vodenje povezovalne skupne zunanje politike, ki temelji na vrednotah in ki se bo nedvoumno postavila na stran novih demokratičnih sil; ponovno izraža zahtevo, naj EU pregleda svojo politiko za podporo demokracije in človekovih pravic, da se ustvari mehanizem za izvrševanje klavzule o človekovih pravicah v vseh sporazumih s tretjimi državami;

21. ponovno izraža zahtevo, naj bo tesno vključen v delo delovne skupine, ustanovljene za usklajeno odzivanje EU na krizo v Libiji in v drugod v sredozemski regiji;

22. znova poudarja, da dogodki v Libiji in v drugih državah te regije kažejo, da je treba nujno razviti ambicioznejše in učinkovitejše politike in instrumente in okrepiti njihovo proračunsko osnovo, da se spodbudijo in podprejo politične, gospodarske in socialne reforme v južnem sosedstvu EU; poudarja, da mora strateški pregled evropske sosedske politike, ki ravno poteka, odražati aktualne dogodke v severni Afriki in da mora doseči nove, boljše načine za izpolnitev potreb in ambicij teh narodov; vztraja, da je treba v evropski sosedski politiki prednostno razvrstiti merila za neodvisnost sodstva, spoštovanje temeljnih pravic, pluralizem in svobodo tiska ter boj proti korupciji; poziva k boljšemu usklajevanju z drugimi politikami Unije, ki so povezane s temi državami;

23. meni, da se mora Unija za Sredozemlje prilagoditi sodobnemu času in okoliščinam ter mora preučiti nedavne dogodke in ukrepati na njihovi podlagi, da se pripravijo predlogi o tem, kako najbolje podpreti demokracijo in človekove pravice v državah članicah Unije za Sredozemlje in v tej regiji, vključno z Libijo, ter o možnih reformah, ki bi omogočile, da bi njena vloga postala pomembnejša, doslednejša in učinkovitejša;

24. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje podpredsednici Evropske komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic, varnostnemu svetu in generalni skupščini Združenih narodov, Svetu Združenih narodov za človekove pravice, Arabski ligi, Afriški uniji, Uniji za Sredozemlje, vladam držav, ki mejijo na Libijo, in začasnemu prehodnemu nacionalnemu svetu.